

Helanelundsskolan

Sollentuna

Observationen genomfördes av:
Danderyd och Nacka kommun

Veckorna 47 och 48, 2017

(2017-11-29)

Innehållsförteckning

Om Våga visa

Kort om förskolan/skolan

Observatörernas bild

Hur observationen genomförts

Sammanfattning

Resultat per målområde

Bedömning i skala

Starka sidor och utvecklingsområden

Jämförelse med tidigare observation

VÅGA VISA

VÅGA VISA är ett utvärderingssamarbete inom utbildningsområdet mellan Danderyd, Nacka, Sollentuna, och Upplands Väsby. Syftet med VÅGA VISA är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola genom att utvärdera verksamheten på uppdrag av de politiska nämnderna i respektive kommun.

Observationer av förskolor och skolor genomförs av erfarna pedagoger och skolledare med pedagogisk högskoleutbildning. Observationerna utgår från läroplanerna och ett barn- och elevperspektiv.

Observatörerna skriver en rapport där de beskriver och bedömer skolans arbete och resultat inom målområden, baserat på

- Observationer i verksamheten
- Intervjuer med elever, personal och skolledning
- Skolans styrdokument

Mer information finns på VÅGA VISA:s hemsida på <http://www.danderyd.se/vagavisa>

Kort om skolan

Grundskola

Antal elever	938
Årskurser	f-9
Regi (ev fristående huvudman)	Kommunal
Ev profil/inriktning	-
Antal lärare varav antal legitimerade	55,4 9
Antal pedagoger på fritidshemmet varav antal med högskoleutbildning mot fritidshem	13,5 6

Observatörernas bild

Hur observationen genomfördes

Vi var fyra observatörer som besökte Helenelundsskolan under 8 dagar, den 20 t.o.m. 29 november 2017.

Vi besökte fritidshemmet samt alla klasser/grupper utom tre i skolan. Vi genomförde totalt ca 80 klassrumsobservationer av olika längd.

Vi har intervjuat

- ledningsgruppen bestående av rektor och tre biträdande rektorer vid två tillfällen.
- elevhälsoteamet (EHT) bestående av sex specialpedagoger/speciallärare och två skolsköterskor
- arbetslagsledarna i F-1, 2-3, 4-6 och 7-9
- skolbibliotekarien
- pedagogiska utvecklingsledare 1-3, 4-6, 7-9, Fritids.
- 12 elever

Vi har haft spontana samtal med ca 30 lärare och 35 elever.

Sammanfattning av observationens resultat

Skolan har en stark gemensam värdegrund som syns i hela skolan. Både i fritidshemmet och i skolan märks en genomgående lugn och vänlig atmosfär. Eleverna är i huvudsak nöjda med sin skola och betonar att de tycker om sina lärare. Pedagogerna har ett stort fokus på sociala relationer och arbetar systematiskt med värdegrunden för att motverka diskriminering och kränkande behandling. Detta bekräftas också av flera elever. Det här är en av skolans starkaste sidor.

Rektor uttrycker att hon är mycket stolt över sin personal och framförallt över att pedagogerna är skickliga och att de har en utpräglad delningskultur. Det är självklart för alla att dela med sig av sitt undervisningsmaterial och av sina idéer. Detta är också något som pedagogerna berättar om som något de tycker är viktigt och bra. Inom arbetslagen är samarbetet gott och de flesta lärare säger till oss att de trivs bra och har ett gott samarbete inom arbetslaget. Mellan arbetslagen sker det dock väldigt lite samarbete. Vi mötte pedagoger i de yngre åldrarna, som inte visste vilka som arbetade på högstadiet och inte heller vad eleverna jobbade med där.

Vi ser en undervisning som är välplanerad och strukturerad. Det finns ofta en arbetsgång på tavlan och eleverna vet vad de ska göra under lektionerna. Ibland kopplas klassrumsaktiviteterna till kunskapskraven i läroplanen, ibland gör de inte det.

Det finns en it-pedagog på skolan som har utvecklat en tydlig strategi för hur digitaliseringen

ska utvecklas vidare i alla klasser. Redan nu ser vi att datorer och lärplattor används flitigt under de flesta lektioner.

Skolledningen har god kunskap om skolans pedagogiska kvalitet och arbetar aktivt och medvetet för att utveckla den vidare tillsammans med sina medarbetare.

Just nu bedrivs ett forskningsarbete om extra anpassningar i skolan. Det har som mål att alla lärare ska arbeta in anpassningar i sin ordinarie undervisning, så att de kommer alla elever till godo.

Vi ser några utvecklingsområden, där de tydligaste handlar om den fysiska lärmiljön, som vi upplever som sparsam, särskilt i de högre klasserna samt att skolan än så länge inte har lyckats skapa ett enhetligt system för dokumentation, så att föräldrar och elever lätt kan följa elevernas kunskapsutveckling. Skolan har nu skolplattformen Infomentor, men i nuläget används den inte fullt ut. Vi ser också att eleverna inte i så hög grad ges möjlighet att ta personligt ansvar för sin arbetsmiljö.

Resultat per målområde

Normer och värden: Värdegrunden är väl förankrad bland elever och personal och vi bedömer att personalen har positiva förväntningar på sina elever. Det finns i hög grad ett respektfullt förhållningssätt mellan personal och elever och mellan elever. Eleverna uttrycker att de trivs på skolan. Det bedrivs ett systematiskt arbete med värdegrund och mot diskriminering och kränkande behandling enligt Olweusmodellen.

Kunskaper: Eleverna vet mycket väl vad de ska göra på lektionerna och även hur arbetet ska redovisas. I undervisningen finns till stora delar tydliga kopplingar till mål och kunskapskrav. Den fysiska lärmiljön uppvisar till viss del brister. Undervisningen är planerad och strukturerad i mycket hög grad och håller en hög kvalitet, samt erbjuder till viss del ett varierat arbetssätt. Ämnesövergripande inslag förekommer i liten utsträckning. Arbetssätten stimulerar samarbete mellan eleverna i deras lärande i ganska stor utsträckning. Eleverna ges i mycket hög grad förutsättningar att utveckla digital kompetens. I förskoleklassen får eleverna genom lek, rörelse och skapande utveckla kreativitet samt sin förmåga att samarbeta och kommunicera. Vi bedömer att lärmiljön i förskoleklasserna till viss del uppvisar brister.

Eleverna får i ganska hög utsträckning ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Till stora delar ges eleverna möjlighet att använda sig av kritiskt tänkande och tränas att självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden. Vi ser att eleverna ibland får möjlighet att utveckla sin kreativitet. Arbetssätt som stimulerar språk- och kommunikationsförmåga finns i ganska stor utsträckning.

Strategier och metoder för anpassningar, extra anpassningar och särskilt stöd förekommer till stora delar. Vi ser att modersmålsundervisningen ligger schemalagd på eftermiddagarna.

Ansvar och inflytande för elever: Eleverna tränas till viss del i att ta ansvar för sitt lärande och för arbetsmiljön. I åk 7-9 uttrycker lärarna att det är svårt att få eleverna att ta ansvar för sin miljö. Det förekommer klotter och att eleverna slänger skräp direkt på golvet och struntar i att plocka upp. Pedagogerna planerar ibland undervisningen tillsammans med eleverna, men både lärare och elever säger att det inte sker så ofta. Utvärdering sker däremot i ganska stor utsträckning. Vi bedömer att eleverna på skolan har lika stort inflytande över och utrymme i undervisningen. Eleverna får utveckla sin förmåga att arbeta enligt demokratiska principer genom regelbundna klassråd och elevråd men dessa visar till viss del brister i kvaliteten. Både lärare och elever anser att klassråd och elevråd kunde fungera bättre. Detta gäller särskilt åk 7-9.

Bedömning och betyg: Verksamheten uppvisar brister när det gäller föräldrars och elevers tillgång till enhetlig dokumentation med information om elevens kunskapsutveckling. Det skiljer mycket mellan olika lärare och ämnen vilken typ av återkoppling eleverna får. Det kan vara digitala matriser via infomentor eller bedömningar i google classroom. En del lärare lämnar ut pappersmatriser till eleverna eller ger helt enkelt muntlig återkoppling. Lärarna ger ibland återkoppling till eleven på vad hen behöver arbeta med för att nå längre i sin kunskapsutveckling. En del elever berättar att detta bara sker en gång per termin under utvecklingssamtalen. Under vår observation såg vi inga exempel på att elever fick bedöma sina egna resultat och i intervjuer med elever framkommer att de i liten utsträckning får öva på detta. Skolans systematiska arbete säkrar i ganska stor utsträckning en likvärdig, allsidig och rättssäker bedömning.

Fritidshemmet: Eleverna erbjuds en meningsfull fritid där de till stora delar har möjlighet att välja mellan några olika aktiviteter. Undervisningen innehåller i ganska stor utsträckning lek, rörelse och skapande verksamhet. Fritidshemmet erbjuder eleverna rekreation och vila för hälsa och välbefinnande i viss utsträckning. Lärandet på fritidshemmet är i ganska stor utsträckning situationsstyrt, upplevelsebaserat och grupporienterat.

Styrning och ledning: Skolledningen har mycket god kunskap om verksamhetens pedagogiska kvalitet och arbetar i hög grad för att utveckla verksamheten tillsammans med sina medarbetare. Rektor har tillsammans med den övriga skolledningen skapat en skola med mycket god struktur, liksom ett systematiskt kvalitetsarbete av hög klass och en noggrann dokumentation. Delar av verksamheten har mycket god samverkan medan det inom andra delar till viss del finns brister.

Bedömning i skala¹

¹ 1.0 Stora brister i kvalitet

Verksamheten har stora utvecklingsbehov

2.0 Mindre god kvalitet

Verksamheten bedöms sammantaget ha mindre god kvalitet och har flera utvecklingsområden

3.0 God kvalitet

Verksamheten har i huvudsak god kvalitet med vissa utvecklingsområden.

4.0 Mycket god kvalitet

Område	Bedömning enl skala
Normer och värden	3.4
Kunskaper	3.4
Ansvar och inflytande för elever	2.8
Bedömning och betyg	2.5
Fritidshem	3.0
Styrning och ledning	3.6

Starka sidor

De vuxna har ett respektfullt förhållningssätt mellan personal och elev (Normer och värden)

Beskrivning: På de flesta lektioner vi besöker ser och hör vi hur vuxna och elever talar till varandra på ett trevligt och respektfullt sätt. Vi ser lärare som är mycket lyhörda för elevers behov, och vi ser att eleverna vänder sig till vuxna vid behov av hjälp och stöd. De elever vi talar med säger att deras lärare är bra och att de gör så att det är roligt att lära sig i skolan. Eleverna säger även att deras lärare är bra och att de känner tillit till de allra flesta vuxna. I samtal och intervjuer med personal och elever på skolan framgår att det ofta är god stämning och högt i tak.

Bedömning: De vuxna har ett förhållningssätt präglad av respekt och intresse för varje elevs bästa, framför allt under lektionstid. Vi bedömer att de vuxnas lyhörda förhållningssätt i mycket hög grad bidrar till goda relationer elever och lärare emellan.

Eleverna ges förutsättningar till att utveckla digital kompetens (Kunskaper)

Beskrivning: Alla elever har en egen lärplatta utom åk 9 som har Chromebooks. Vi ser att lärplattorna är ett aktivt verktyg på de flesta lektionerna. Skolan har en IT-pedagog som har utarbetat en tydlig plan och strategi för hur digitaliseringen ska fortskrida i de olika årskurserna. Planen har en tydlig progression från åk F-9.

Bedömning: Digitala verktyg finns och används i mycket hög grad i undervisningen, vilket ger eleverna stora möjligheter att utveckla den digitala kompetensen.

Verksamheten uppvisar goda lösningar och förhållanden som visar att den kommit långt i sin strävan att nå målen.

Undervisningen är planerad, strukturerad och har tydlig koppling till läroplanens mål (Kunskaper)

Beskrivning: Vid våra lektionsbesök ser vi planerad och strukturerad undervisning. Lärarna synliggör detta på olika sätt. Vi ser en tydlig struktur för lektionens innehåll, lärandemål för veckan eller arbetsområdet på tavlan. Vi hör lärare koppla lektionens innehåll till läroplanens kunskapskrav. Lärare uppmuntrar eleverna att läsa om kunskapskraven digitalt i classroom eller i kunskapsrummet på skolplattformen. I samtal med elever hör vi att de är väl medvetna om vad som förväntas av dem under lektionerna samt vilka kunskapskrav de arbetar med.

Bedömning: Undervisningen är i mycket hög grad planerad, strukturerad och har tydlig koppling till läroplanens mål. Det finns en hög medvetenhet hos eleverna om detta.

Det finns fungerande rutiner och former för samverkan och kunskapsutbyte mellan pedagogerna (Styrning och ledning)

Beskrivning: I samtal och intervjuer framkommer att det finns en "delningskultur" på skolan. Pedagogerna delar med sig av arbetsmaterial bland annat via Google Drive. Det finns en struktur för samverkan, framför allt i ämneslag respektive arbetslag, vilket möjliggör kontinuerliga pedagogiska diskussioner och samplanering av undervisningen. Det finns ett öppet klimat bland pedagoger där man diskuterar både goda och mindre goda exempel. Det finns en tydlig mötesstruktur och ansvarsfördelning mellan arbetslagsledare och pedagogisk utvecklingsledare.

Bedömning: Samverkan och kunskapsutbyte präglar verksamheten. Vi bedömer att strukturen för möten är väl förankrad i verksamheten. Det finns en mycket hög tydlighet i rollfördelningen mellan arbetslagsledaren och den pedagogiska utvecklingsledaren.

Ledningen arbetar för att utveckla verksamheten tillsammans med medarbetare (Styrning och ledning)

Beskrivning : Ledningen och medarbetarna uttrycker i samtal och intervjuer ett stort förtroende för varandra. Rektor har på ett tydligt sätt delegerat ansvarsområden till biträdande rektorer, pedagogiska utvecklingsledare och arbetslagsledare. Både ledning och medarbetare initierar, driver och följer upp utvecklingsarbeten. Den väl utarbetade strukturen för utvecklingsarbete gör att implementeringen på ett självklart sätt når och omfattar alla pedagoger på skolan. I detta arbete är de pedagogiska utvecklingsledarna samt ledningens tydliga och aktiva närvaro vid möten med pedagogiska utvecklingsgruppen (PUG) en viktig faktor.

Bedömning: Vi bedömer att ledningen tillsammans med sina medarbetare bedriver utvecklingsarbete i mycket hög grad.

Utvecklingsområden

Lär miljön stödjer inte alltid elevernas utveckling och lärande (Kunskaper)

Beskrivning: På de flesta lektioner vi besöker är det arbetsro och fokus på skolarbetet, men vi besöker också lektioner med en orolig arbetsmiljö. I intervjuer och samtal framhåller pedagogerna att det är svårt att anpassa lokalen till gruppens storlek.

I många av skolans klassrum är den fysiska lärmiljön sparsam. Det finns få exempel på elevarbeten på väggarna. I de yngre årskurserna finns bilder som eleverna har gjort, men vi ser få exempel på dokumentation av elevernas arbete i olika ämnen. Vi ser få exempel på laborativt, konkret och annat material som inspirerar eleverna att utveckla sitt lärande.

I intervjuer med lärare och ledning uttrycker man också att lokalerna till stor del är tråkiga och oinspirerande. Det framkommer från flera av lärarna att de skulle vilja förändra lärmiljön. En del lärare påpekar bristen av enskilda platser och lugna vrår för elever som behöver det.

Bedömning: Både observationer och intervjuer med elever, lärare och ledning visar att arbetsron i en del klassrum brister och att den fysiska lärmiljön håller mindre god kvalitet.

Föräldrar och elever kan i större utsträckning få tillgång till dokumentation med information om elevens kunskapsutveckling (Bedömning och betyg)

Beskrivning: Skolan saknar ett enhetligt sätt att dokumentera elevernas lärande så att deras vårdnadshavare kan följa kunskapsutvecklingen. Skolan har lärplattformen Infomentor som är tänkt att vara informationskanalen mot vårdnadshavare. Denna plattform används av några lärare. Andra sätt att informera vårdnadshavare och elever är via pappersmatriser, i classroom, i Showbie, mejlkontakt och muntlig återkoppling.

Bedömning: Vi bedömer att kommunikationen av elevens kunskapsutveckling till vårdnadshavare och elever till viss del brister.

Eleverna ges relativt få möjligheter att ta personligt ansvar för arbetsmiljön (Ansvar och inflytande)

Beskrivning: Vi ser att det finns klassvärdar i vissa klasser, men de utför uppgifter som att dela ut papper, böcker eller annat material på lärarens uppmaning, men det finns inga arbetsområden som eleverna får ta ett personligt ansvar för. Vi hör elever berätta att man inte har ansvar för något speciellt område. Alla får försöka se till att det ser snyggt ut. I åk 7-9 berättar lärarna att skolan har haft problem med klotter och att saker slängs direkt på golvet. De upplever att en del elever har svårt att se sin egen del i problemet. Det fanns tidigare ett

städschema, med ansvarsområden för eleverna, men det har kommit bort. Vi hör att elever i de yngre åldrarna tycker att toaletterna är äckliga, men de vet inte hur de ska göra för att förändra detta.

Bedömning: Vi bedömer att eleverna ges relativt få möjligheter att ta personligt ansvar för sin arbetsmiljö.

Jämförelse med tidigare observation

Observationsår:

Förbättringsområde /
utvecklingsområde
i tidigare rapport:

Nuläge:

2013	Helenlundsskolan upplevs inte som en helhet utan mera som fristående delenheter, där kvaliteten varierar. Ett bättre samarbete inom hela skolan skulle bidra positivt till lärares lärande och till en jämnare kvalitet. (S 9, 18)	Området kvarstår delvis
	Individanpassningen av undervisningen behöver förbättras, både när det gäller elever med annat modersmål och elever som lätt uppnår kunskapskraven. (S15, 16, 20)	Området har åtgärdats
	Det finns brister inom målområdet ansvar och inflytande, främst avseende elevrådets funktion och elevers möjlighet till inflytande över verksamheten. (S 22, 25)	Området kvarstår delvis
	Det behövs en levande och väl förankrad plan för hela skolan om hur IKT ska användas i undervisningen för att främja elevernas lärande. (S14, 20)	Området har åtgärdats